

Henryk Stańczyk
ul. Słoneczna 11/10
89-320 Wysoka
e-mail: henryk.stanczyk@gmail.com



Rada Miasta i Gminy w Wysokiej
89-320 Wysoka
Plac Powstańców Wielkopolskich 20/21
tel: (067)2871004 ; fax : (067) 2871080

P E T Y C J A

wniesiona w interesie publicznym

Działając na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 870) składam petycję w interesie publicznym dotyczącym podjęcia niezwłocznie działań zmierzających do racjonalizacji wydatków na funkcjonowanie jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto i Gminę Wysoka.

Jak wynika z informacji o stanie realizacji zadań oświatowych, przedkładanych Radzie Miasta i Gminy przez Burmistrza MiG w terminie do 31 października każdego roku, wydatki na oświatę z roku na rok wzrastają.

W roku szkolnym:

- 1) 2016/2017 wyniosły ca. 9 931 267,63 zł.
- 2) 2017/2018 wyniosły ca. 9 552 562,54 zł.
- 3) 2018/2019 wyniosły ca. 9 718 199,69 zł.

Niepokojący jest fakt, że wzrost wydatków na realizację zadań oświatowych następuje przy malejącej liczbie uczniów oraz malejącym udziale w strukturze wydatków otrzymanej subwencji oświatowej.

W roku szkolnym:

- 1) 2016/2017 subwencja stanowiła 71,62 % ogółu wydatków,
- 2) 2017/2018 subwencja stanowiła 67,67 % ogółu wydatków,
- 3) 2018/2019 subwencja stanowiła 65,67 % ogółu wydatków.

Wielokrotnie składane były do Pana Burmistrza wnioski, interpelacje i zapytania Radnych Miasta i Gminy Wysoka a ponadto proponowałem Paniom / Panom Radnym podjęcie stosownej uchwały w sprawie ustalenia kierunków działania dla Burmistrza w zakresie opracowania wizji funkcjonowania oświaty na terenie Miasta i Gminy Wysoka w celu optymalnego i racjonalnego wydatkowania środków budżetowych.

Dodam także, iż zlekceważono zasadę udzielenia odpowiedzi (pomimo publicznych zobowiązań) zarówno na zapytania skierowane bezpośrednio do kierownictwa Szkoły w Wysokiej w sierpniu 2019r. jak też na XVI Sesji Rady Miasta i Gminy Wysoka w dniu 27 listopada 2019r., cyt.: „**jakie są możliwości organizacyjne, lokalowe i kadrowe oraz zmianowości w przypadku przyjęcia uczniów z innych szkół z terenu gminy do szkoły w Wysokiej bez względu jakie ostateczne decyzje byłyby podjęte przez tut. Radę**”.

Ponadto Pan Burmistrz w ubiegłym roku poinformował Radnych o podjętych ustaleniach z Dyrektorami Szkół dla wspólnej koordynacji działań w zakresie optymalnego zatrudnienia i wykorzystania kadry pedagogicznej w szkołach na terenie gminy począwszy od zeszłego roku

w 2019/2020 czy 2020/2021 jak i latach następnych jednak były to obietnice w praktyce nie zrealizowane.

Potwierdzeniem tego są arkusze organizacyjne szkół zarówno zeszłoroczne jak i projekty na rok szkolny 2020 / 2021. Dla przykładu w Szkole Podstawowej w Wysokiej na nowy rok szkolny zaplanowano ogółem 1236,5 godz. w tym godz. ponadwymiarowych **203,5** (plus zabezpieczone wakaty) ze zróżnicowaną ilością przypadającą na 1 nauczyciela (od 1 godz. - do 8 godz.) natomiast w pozostałych szkołach zatrudnieni nauczyciele (pomimo przygotowania zawodowego) mają niepełne etaty, a które mogłyby być uzupełnione przynajmniej do tzw. „pensum”.

Do chwili obecnej Burmistrz nie przedstawił żadnych propozycji rozwiązań kompleksowego modelu funkcjonowania oświaty na terenie gminy Wysoka, poza pojedynczymi wypowiedziami w tym między innymi na Sesji w dniu 12 grudnia 2018r. podczas prezentacji wizji funkcjonowania gminy, cyt.: „**w ten sposób moglibyśmy sobie spokojnie, wygaszać szkołę w Czajczu, byłoby to dla nas optymalne**”.

Dodam, iż liczyłem także na pozyskanie informacji z opracowywanego dokumentu przez podmiot zewnętrzny, tzw. „**audytu oświatowego**” zleconego poza wiedzą radnych za kwotę 12 300,00 zł. przez Burmistrza lecz mimo upływu terminu dokument taki oficjalnie nie wpłynął do tut. Rady.

Uważam, że w obliczu zmian demograficznych, społecznych i gospodarczych niezbędna jest potrzeba opracowania dokumentu określającego przyszły kształt organizacyjny i kierunki działań w sferze gminnej oświaty a przede wszystkim podjęcia konkretnych decyzji mając na względzie ustawowe terminy.

Konieczność racjonalizacji uzasadnia przede wszystkim ustawa o finansach publicznych, wg której wszystkie wydatki bieżące gminy (w tym wydatki na oświatę) muszą być pokrywane wyłącznie dochodami bieżącymi, co w przypadku niskich dochodów Gminy Wysoka ogranicza możliwość realizacji oczekiwanych przez mieszkańców inwestycji. Brak jest racjonalnych przesłanek do odkładania w czasie decyzji o przekształceniu organizacji funkcjonowania szkół w gminie.

Celem jest konieczność dostosowania sieci szkół położonych na terenie Gminy Wysoka do realnych potrzeb wynikających z zachodzących zmian demograficznych oraz związane z tym racjonalizowanie ponoszonych kosztów publicznych na zadania oświatowe dla ciągłej poprawy efektywności nauczania celem uzyskania maksymalnych efektów kształcenia uczniów w gminie.

Dane demograficzne urodzeń dzieci w poszczególnych obwodach szkolnych przedstawia poniższa tabela:

| Obwód/ rok | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 |
|---------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Bądecz | 7 | 5 | 7 | 10 | 12 | 10 | 11 | 9 |
| Czajcze | 15 | 10 | 8 | 14 | 8 | 10 | 9 | 7 |
| Mościska | 17 | 6 | 10 | 10 | 10 | 4 | 6 | 5 |
| Wysoka | 55 | 47 | 44 | 43 | 39 | 47 | 43 | 58 |
| Razem: | 94 | 68 | 69 | 77 | 69 | 71 | 69 | 79 |

Niska i zmieniająca się liczba urodzeń dzieci zmusza gminę do przystosowania systemu edukacji do potrzeb lokalnej społeczności a także wpływa istotnie na strukturę wydatków przeznaczanych przez gminę.

Za zaoszczędzone środki finansowe można byłoby wybudować hale sportowe, czy dokonać termoizolacji budynków szkół, wymienić pokrycia dachowe, okna. Powstałaby możliwość doposażenia pracowni tematycznych; komputerowych czy podniesienia poziomu technologicznego szkół (poprzez wykorzystanie (elektronicznego obiegu dokumentów; dzienników i arkuszy elektronicznych, interaktywnych tablic czy wizualizerów ; prowadzenia nauki zdalnej poprzez platformę e-learningową moodle, e-booki oraz audiobooki ; multibooki ; prezentacji multimedialnych, itp.) oraz w pełni stosowania nowoczesnych i innowacyjnych form nauczania z maksymalnym wykorzystaniem elementów informatyki w tym nauki programowania.

W tym miejscu podkreślić należy, iż nieracjonalność nakładów środków finansowych ponoszonych przez Gminę Wysoka na bieżące utrzymanie szkół jest także negatywnie postrzegane przez niektóre społeczności naszej gminy, co było wyrażane na zebraniach wiejskich gdyż według nich opóźnia czy wręcz blokuje inne potrzebne inwestycje gminne w tym oświatowe.

Mam świadomość, że Szkoła jest także miejscem spotkań i integracji społeczności lokalnej oraz stanowi dla mieszkańców swoiste centrum kultury, dlatego też należy dokonać mądrego wyboru.

Każda reorganizacja szkoły / szkół budzi wiele obaw zarówno wśród uczniów, rodziców, mieszkańców czy zatrudnionej kadry jednak sprawę tę należy rozwiązać jak najwcześniej gdyż proces ten jest nieuchronny a po wtóre możliwości finansowe gminy ograniczone przy ciągłym wzroście wydatków, co przedstawia poniższa tabela:

| Nazwa jednostki | Wydatki | Liczba uczniów | Wydatki na 1 ucznia | Subwencja oświatowa | Udział subwencji w wydatkach ogółem |
|------------------------|---------------------|----------------|---------------------|---------------------|-------------------------------------|
| Rok 2014 / 2015 | | | | | |
| SSP Bądecz | 844 221,43 | 69 | 12 235,09 | 6 274 754,00 | 69,70% |
| SSP Czajcze | 926 013,07 | 62 | 14 935,69 | | |
| SP Mościska | 1 115 363,46 | 66 | 16 899,45 | | |
| SP Wysoka | 4 021 434,42 | 426 | 9 439,99 | | |
| Gimnazjum | 2 095 993,33 | 207 | 10 125,57 | | |
| Wydatki ogółem | 9 003 025,71 | 830 | 10 847,02 | | |
| Rok 2015 / 2016 | | | | | |
| SSP Bądecz | 890 373,76 | 66 | 13 490,51 | 6 365 519,00 | 70,63% |
| SSP Czajcze | 971 128,44 | 61 | 15 920,14 | | |
| SP Mościska | 1 148 331,71 | 73 | 15 730,57 | | |
| SP Wysoka | 3 952 790,04 | 434 | 9 107,81 | | |
| Gimnazjum | 2 050 357,46 | 195 | 10 514,65 | | |
| Wydatki ogółem | 9 012 981,41 | 829 | 10 872,11 | | |
| Rok 2016 / 2017 | | | | | |
| SSP Bądecz | 858 695,99 | 60 | 14 311,60 | 6 396 285,00 | 71,62% |
| SSP Czajcze | 962 770,59 | 62 | 15 528,56 | | |
| SP Mościska | 1 002 902,06 | 71 | 14 125,38 | | |
| SP Wysoka | 4 064 505,15 | 428 | 9 496,51 | | |
| Gimnazjum | 2 042 393,84 | 175 | 11 670,82 | | |
| Wydatki ogółem | 9 931 267,63 | 796 | 11 220,19 | | |
| Rok 2017 / 2018 | | | | | |
| SSP Bądecz | 920 891,22 | 59 | 15 608,33 | 6 463 966,00 | 67,67% |
| SSP Czajcze | 1 030 384,97 | 61 | 16 891,56 | | |
| SP Mościska | 1 115 075,96 | 67 | 16 642,92 | | |
| SP Wysoka | 6 486 210,39 | 615 | 10 546,68 | | |
| Wydatki ogółem | 9 552 562,54 | 802 | 11 910,93 | | |
| Rok 2018 / 2019 | | | | | |
| SSP Bądecz | 974 586,19 | 54 | 18 047,89 | 6 381 908,00 | 65,67% |
| SSP Czajcze | 994 370,62 | 58 | 17 144,32 | | |
| SP Mościska | 1 119 573,20 | 57 | 19 641,63 | | |
| SP Wysoka | 6 629 669,68 | 612 | 10 832,79 | | |
| Wydatki ogółem | 9 718 199,69 | 781 | 12 443,28 | | |

Na uwagę wskazuje koszt jednostkowy na 1 ucznia, którego przyrost w szkołach wiejskich rok do roku jest bardzo istotny, np. 2019 do 2018 (ca. od 300,00 do 2000,00 zł.) na który szczególny wpływ ma przede wszystkim jeden ze wskaźników jakim jest ilość uczniów w danej szkole.

Należy podkreślić, że nie zawsze niski koszt jednostkowy na 1 ucznia wynika z menadżerskiego zarządzania czy dobrej struktury zatrudnienia i organizacji funkcjonowania danej jednostki oświatowej.

Dodatkowo dla uzmysłowienia i porównania tendencji demograficznych i organizacyjnych w krótkim przedziale czasowym, które mają miejsce w szkołach wiejskich w naszej gminie pozwoliłem sobie zamieścić poniższą informację wynikającą z arkuszy organizacyjnych szkół dla roku szkolnego **2019/2020** z podziałem na jednostki:

- **Bądecz:** (oddział 0 – 8 ; II – 4 ; III – 10 ; IV – 0 ; V – 9 ; VI – 15) utworzono dla **46** uczniów 5 oddziałów i zaplanowano 8,28 etatu pedagogicznego i 2,5 etaty pracowników obsługi.
- **Czajcze:** (oddział 0 – 7 ; I – 8 ; II – 10 ; III – 0 ; IV – 11 ; V – 7 ; VI – 10) utworzono dla **53** uczniów 6 oddziałów i zaplanowano 10,77 etatu pedagogicznego i 2,5 etaty pracowników obsługi.
- **Mościska:** (oddział: 4-6 latki – 14 ; I – 6 ; II – 8 ; III – 9 ; IV – 0 ; V – 7 ; VI – 10) utworzono dla **54** uczniów 6 oddziałów i zaplanowano 11,23 etatu pedagogicznego i 3 etaty pracowników obsługi.

natomiast w roku szkolnym **2020/2021:**

- **Bądecz:** (oddział 0 – 10 ; II – 0 ; III – 4 ; IV – 10 ; V – 0 ; VI – 8) utworzono dla **32** uczniów 4 oddziały i zaplanowano 8,035 etatu pedagogicznego i 2 etaty pracowników obsługi.
- **Czajcze:** (oddział 0 – 11 ; II – 8 ; III – 7 ; IV – 0 ; V – 8 ; VI – 6) utworzono dla **40** uczniów 5 oddziałów i zaplanowano 9,627 etatu pedagogicznego i 2 etaty pracowników obsługi.
- **Mościska:** (oddział 0 – 14 ; I – 0 ; II – 8 ; III – 8 ; IV – 9 ; V – 0 ; VI – 7) utworzono dla **46** uczniów 5 oddziałów i zaplanowano 8,894 etatu pedagogicznego i 3 etaty pracowników obsługi.

Powyższe uwarunkowania demograficzne i ekonomiczne jednoznacznie wskazują na konieczność reorganizacji gminnej sieci szkół podstawowych i dokonania racjonalizacji wydatków oświatowych ponoszonych przez Gminę Wysoka.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 4 pkt 16, art. 8 ust. 3 i ust. 15 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1148 ze zm.) prowadzenie edukacji publicznej, w tym przedszkoli i szkół publicznych jest zadaniem własnym gminy.

Wiele zadań i kompetencji organu prowadzącego przypisano, zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy - Prawo Oświatowe (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1148 ze zm.) zarówno radzie gminy jak i burmistrzowi.

Oczywiście procedowanie projektów uchwał przez Radę dot. m.in. sieci szkół lub zmiany ich obwodów, musi zostać poprzedzone dogłębną i szczegółową analizą, sporządzoną przez organ wykonawczy czyli Burmistrza.

To organ wykonawczy winien zaproponować Radzie takie rozwiązanie, które przy racjonalnym wydatkowaniu środków publicznych, zapewniłoby szkołom optymalne warunki realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej a także zapewniłoby każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju.

Ustawa – Prawo oświatowe, upoważnia organ prowadzący do wielu działań. Zgodnie z art. 95 ust. 3 -5 cyt. ustawy w przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami mogą być tworzone:

- a) szkoły podstawowe obejmujące strukturą organizacyjną klasy I – III albo klasy I – IV

albo

- b) szkoły podstawowe filialne obejmujące strukturą organizacyjną klasy I – III albo klasy I – IV przy założeniu, że utworzona szkoła filialna będzie organizacyjnie podporządkowana szkole podstawowej obejmującej strukturą organizacyjną klasy I – VIII.

Szkole takiej – obejmującej strukturą organizacyjną klasy I – VIII mogą być podporządkowane organizacyjnie nie więcej niż **2 (dwie) szkoły filialne**.

Jednocześnie wskazuję, że w przypadku jakiegokolwiek ww. wyboru, każdy wariant musi uwzględniać dodatkowe uwarunkowania ponad ww., tj. względy formalnoprawne polegające na zachowaniu trwałości i wskaźników projektów / np. projektu pt. „**Budowa Sali gimnastycznej przy Samorządowej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w miejscowości Czajcze gmina Wysoka**”.

Dodać należy, iż bardziej drastycznym dla lokalnej społeczności może być całkowita likwidacja szkoły w trybie art. 89 Prawa oświatowego, co byłoby z ekonomicznego punktu widzenia rozwiązaniem optymalnym jednak nie uwzględniałoby ono aspektu społecznego.

Jednak wydaje się, że jest to rozwiązanie ostateczne.

Wobec powyższego wnoszę o dokonanie analizy funkcjonowania jednostek oświatowych na terenie Miasta i Gminy Wysoka wraz z wypracowaniem konkretnych propozycji i rozwiązań obejmujące między innymi n/w zakres:

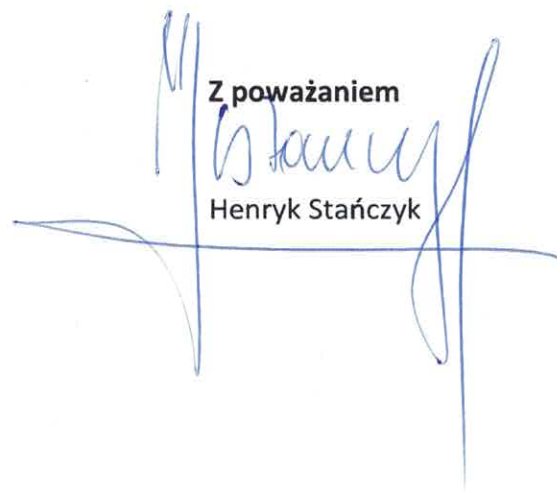
- a) ustalenia planu sieci szkół z uwzględnieniem granic obwodów szkolnych,
- b) stanu i struktury zatrudnienia zarówno nauczycieli jak i pracowników niepedagogicznych,
- c) liczby oddziałów w szkołach oraz ich liczebności z uwzględnieniem danych demograficznych,
- d) analizę organizacyjną szkół (arkuszy organizacyjnych), politykę kadrową,
- e) wyposażenia szkół w gabinety i pomoce naukowe,
- f) możliwości lokalowych, zasobów kadrowych szkół pod kątem prowadzenia szkół podstawowych w pełnej organizacji, tj. w klasach I – VIII oraz oddziałów przedszkolnych z zachowaniem przepisów p.poż., sanitarnych, itp.
- g) organizacji i zabezpieczenia dowożenia,
- h) wyprowadzenia najemców z obiektów oświatowych, np. szkoła Mościska, itp.
- i) ustalenia Regulaminu wynagradzania nauczycieli.

Jednocześnie nadmieniam, że analiza funkcjonowania jednostek oświatowych na terenie gminy z uwzględnieniem między innymi ww. zakresu winna odbyć się bez żadnej zwłoki, bowiem wiążące są zarówno dla Burmistrza jak i Rady, terminy ustawowe wynikające z obowiązujących przepisów zarówno Prawa Oświatowego jak i Karty Nauczyciela, np.:

- do 28 lutego danego roku , czyli co najmniej 6 – miesięcy przed zakończeniem roku szkolnego (31.08), organ prowadzący zawiadamia o zamiarze likwidacji szkoły lub zamiarze zmiany organizacji szkoły (np. obniżenie stopnia organizacyjnego) rodziców uczniów i właściwego kuratora oświaty,
- do 31 maja danego roku, czyli z 3 miesięcznym wyprzedzeniem od zakończenia roku szkolnego dyrektor szkoły jako pracodawca, może dokonać zmiany warunków umowy z nauczycielem lub wypowiedzieć umowę o pracę.

Dlatego też termin – 31 października, do którego Burmistrz jest zobowiązany przedłożyć Radzie informację o stanie realizacji zadań oświatowych, jest terminem stanowczo za późnym.

Wyrażam zgodę na ujawnienie moich danych osobowych w trybie ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach.


Z poważaniem
Henryk Stańczyk